

Indspilning af Paul von Klenaus klaverkoncert

- Et FOKU-projekt ved lektor Søren Rastogi

Lektor i klassisk klaver, Søren Rastogi, har i en årrække år været involveret i at fremme den danske komponist, Paul von Klenaus musik og har uropført flere værker af komponisten, bla. klaversonaten i f-mol og sangene til tekster af Ludvig Holstein med tenoren David Danholt. På pladeselskabet DACAPO indspilles Paul von Klenaus klaverkoncert med Singapore Symphony Orchestra og den østrigske dirigent Hans Graf. Indspilningen forventes udgivet og distribueret 2022.

Paul von Klenau

Klenau - en international komponist.

Paul von Klenau (1883 -1946) var en central aktør i mellemkrigstidens internationale musikliv. Klenaus musikalske produktion omfatter musik i næsten alle genrer: operaer, symfonier, instrumentalkoncerter, kammermusik, klavermusik og sange.

Klenau begyndte sin uddannelse på konservatoriet i København, men rejste i 1902 til Berlin. Det blev startskuddet til en stor karriere som komponist og dirigent i Tyskland og Østrig, der fortsatte frem til 1939. Han havde dog hele sit liv en fast bopæl på Frederiksberg og opholdt sig i Danmark hver sommer. Klenaus værker, især operaer, blev opført på fremtrædende scener i Tyskland og Østrig, og de blev opført af personligheder som Bruno Walter og Wilhelm Furtwängler.

Klenaus musik blev udgivet på det - dengang som nu - store internationale forlag Universal Edition. I 1924 blev han koncertdirektør for Wiener Konzerthausgesellschaft, og i Wien fik han kontakt til både Arnold Schönberg og Alban Berg. Den sidstnævnte fik han et nært venskab med, hvilket fremgår af deres omfattende brevveksling.

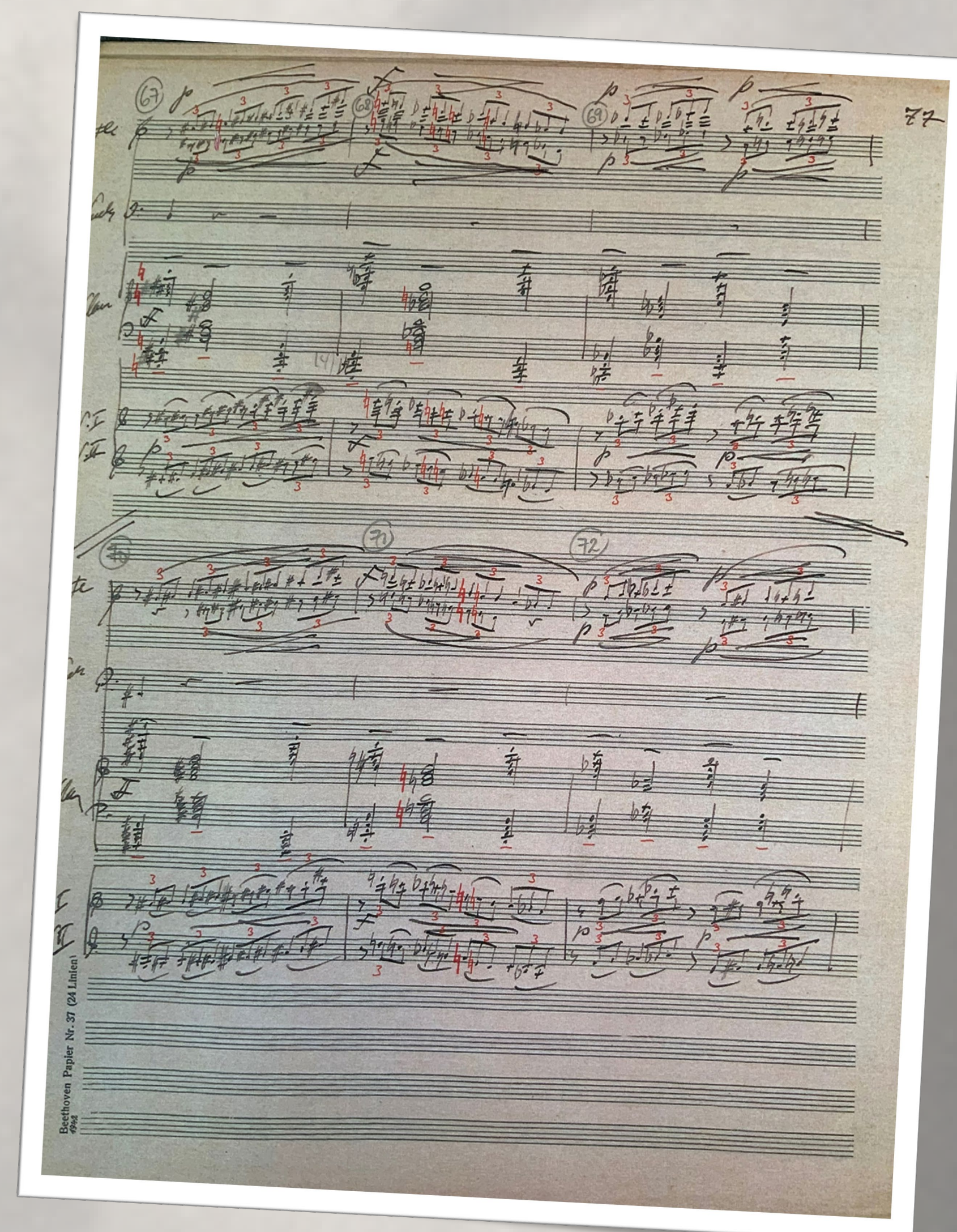
Fra 1939 flyttede Klenau tilbage til Danmark, hvor han levede indtil sin død i 1946. I denne periode skrev han en række værker, som først er kommet til offentlighedens kendskab i det 21. århundrede, hvor en lang række efterladte noder dukkede op, heriblandt klaverkoncerten.

En ny kompositionsstil.

Klenau fremviser i klaverkoncerten (1944) en helt original syntese af tolvtoneteknik og tonalitet, skrevet ind i en senromantisk kompositionsstil. Stilen er inspireret af Alban Bergs frigjorte tilgang til tolvtoneteknikken, men Klenau tager skridtet videre og komponerer et flimrende tonalt billede af "grundfarver", som er musikhistorisk helt unikt.

Klaverkoncerten er i tre satser og er stort anlagt hvad angår klanglig tekstur, pianistiske udfoldelser og spændingsopbygning. Der er meget lidt i det danske repertoire for klaver og orkester af dette format, da den æstetiske arv efter Carl Nielsen i 30'erne og 40'ernes danske musikliv ikke så mildt på klaverløvens store udfoldelser. Renhed og klarhed var idealet, ikke de svulstige senromantiske energiudladninger, som vi f.eks. ser hos Rachmaninov.

I et internationalt perspektiv repræsenterer værket en kompositions måde og musikalsk stil, som ikke har noget åbenlyst modstykke, og som er skrevet ind i - og i forlængelse af - en centraleuropæisk tradition i samtiden, hvorfor det netop også har relevans i forhold til at nuancere det musikhistoriske billede af tolvtoneteknikkens udvikling og arven fra Schönberg og Berg.

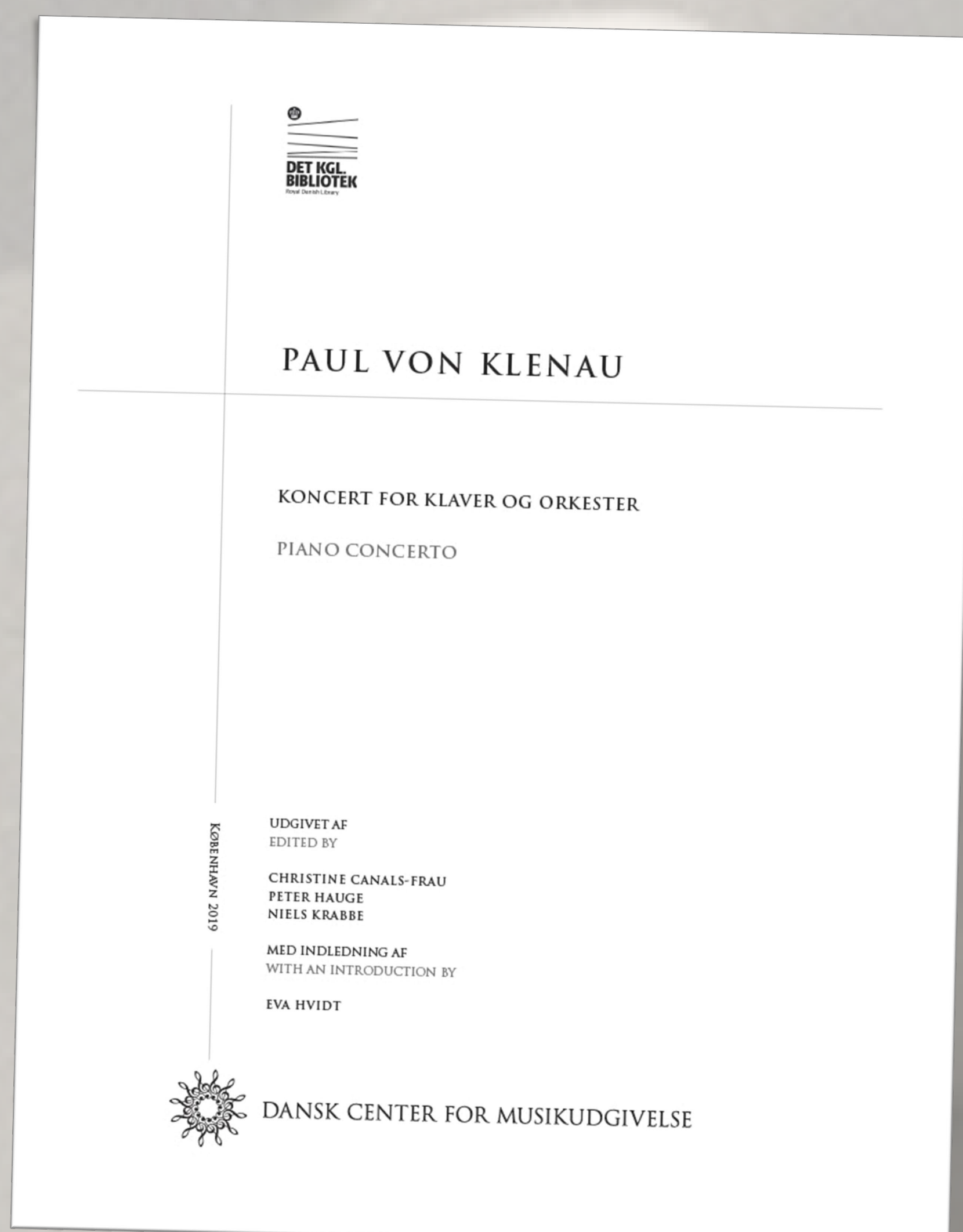

Partiturside fra originalmanuskriptet til klaverkoncerten

En glemt klaverkoncert.

Manuskriptet til klaverkoncerten henlå - sammen med en række andre hidtil ubekendte værker - ukendt uden for den snævre familiekræds i mere end halvtreds år efter komponistens død, indtil det i 2001 dukkede op i forbindelse med fundet af en stor samling Klenau-manuskripter hos hans barnebarn i Wien. Efterfølgende blev samlingen købt af Det Kgl. Bibliotek og flere af manuskripterne udgivet af Dansk Center for Musikudgivelse.

Indstuderingen af klaverkoncerten var genstand for KUV-projektet 'FormingPerforming', som fandt sted på Det Kgl. Danske Musikkonservatorium (2017). Som refleksionsmetode valgte Søren Rastogi at videooptage kortere udsnit af sin øvning på klaverkoncerten og projektet blev præsenteret som en interaktiv e-bog. Resultaterne af FormingPerforming er allerede i brug i flere undervisnings- og KUV-sammenhænge, som et eksempel på brugbarheden af kritisk refleksion og "first-person-methods" i forhold til at udvikle egen kunstnerisk praksis.

Forside til den trykte udgave fra Dansk Center for Musikudgivelse (2019).

